

LA FEMOSA

REVISTA D'OPINIÓ I
INFORMACIÓ LOCAL

CARRER DELS GALLART : ENTERRAMENT. ANYS SEIXANTA

LA

FEMOSA

REVISTA D'OPINIÓ
I D'INFORMACIÓ
LOCAL

NÚMERO 142

MARÇ 1993

EDITA: AGRUPACIÓ
CULTURAL "LA FEMOSA"
CARRER DELS GALLART, 7
ARTESA DE LLEIDASEGONA ÈPOCA
DIPÒSIT LEGAL : L- 264-1981

AMB EL SUPORT DE:

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Diputació de Lleida

Ajuntament d'Artesa de Lleida

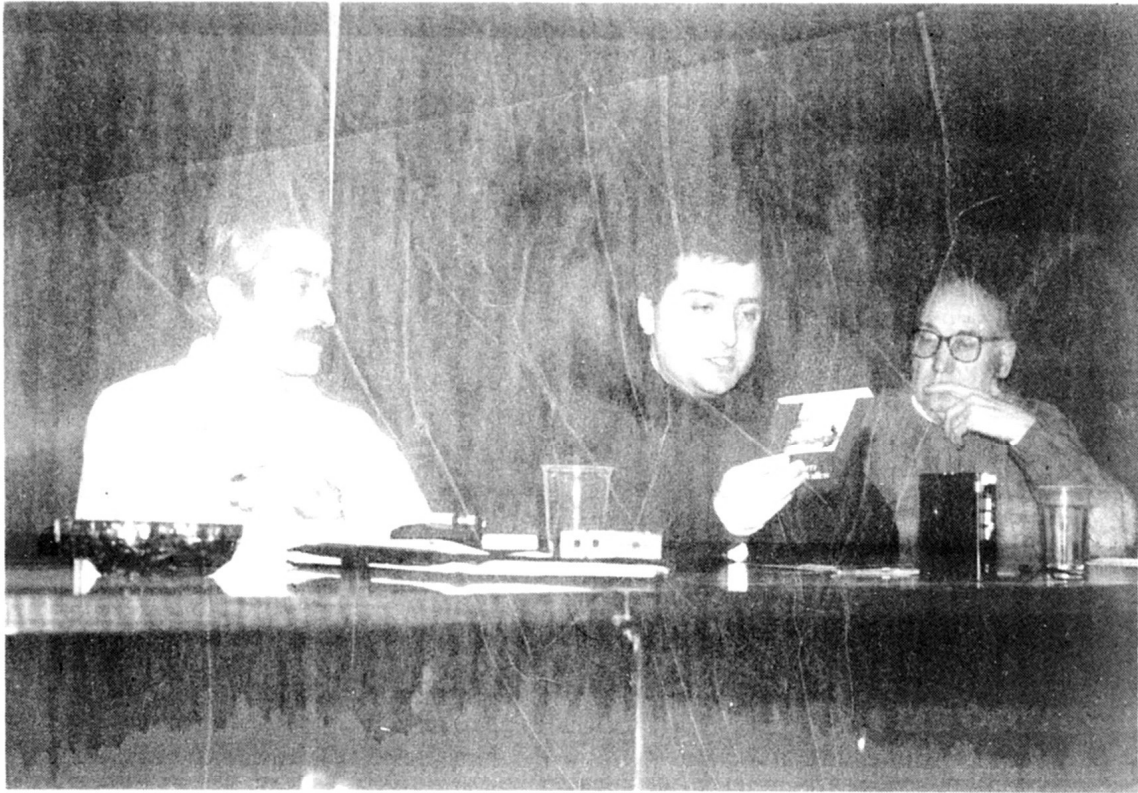
Membre de:

 ACPC
Associació
Catalana
de la Premsa
ComarcalEls articles que apareixen a
les planes de **LA FEMOSA**
reflecteixen únicament
l'opinió de llurs signants

PÒRTIC

Encara que no som inclinats a creure amb malastrugancens, a voltes tenim la sensació que els fets no ens són favorables, ja que per moltes voltes que hi donem i per molta voluntat que hi posem, les coses no ens acaben de sortir tot el rodones que voldríem. Això ens ha passat amb l'aparició d'aquesta revista, ja que amb tota la bona voluntat i els millors mitjans de què disposem, no hem pogut aconseguir que aquest nou format acabés de rutllar com era el nostre desig. Escrivin aquest PÒRTIC ja ben entrat el mes de març i encara és hora que la revista corresponent als mesos (un número doble per no endarrerir tant) de gener-febrer encara és hora que surti al carrer tot i que fa temps que està del tot confeccionada. La impressió amb la nova màquina que tanta il·lusió ens va fer no ha acabat de funcionar com nosaltres ens havíem imaginat. En aquest sentit, doncs, és comprensible el nostre desànim, tot i que sabem (i això ho voldríem subratllar) que les coses no ens venen donades per un cop de sort (en aquest cas, de mala sort), sinó que sempre hi intervé el factor humà que, en el nostre cas, és per falta d'experiència o (dit d'una altra manera), per ser massa impacients a aconseguir els nostres desitjos.

Si teniu aquest escrit a les mans (que estem segurs que tard o d'hora el tindreu) vol dir que els nostres nals de cap s'han acabat i quan els mals de cap s'acaben, el bon humor torna a aflorar, sempre, com per art "d'encantament". El que és cert és que, si haguéssim cregut amb l'atzar o en qualsevol cosa que se li assembli, és ben cert que cap de nosaltres no seríem aquí, perquè d'estones de desànim i de desencís en portem a l'esquena un sac ben ple, però tal com insinuàvem més amunt, nosaltres creiem només amb l'esforç i la constància de cadascú per reeixir amb l'intent. Esforç i constància que no els vendria malament una espenteta o una mica de col·laboració de tots.

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE, -RETORN A LES CADOLLES- DE FELIP GALLART.

ÍNDEX

PÒRTIC / 1

NOTES I NOTÍCIES / 4

RETORN A LES CADOLLES,
DE FELIP GALLART / 7
Per Lluís Trullàs

UNA VEGADA HI HAVIA UNA
FESTA MAJOR / 11
Per Pere Arnau

“US CONVIDO A UN
TRENCAMENT” / 12
Per Felip Domenech

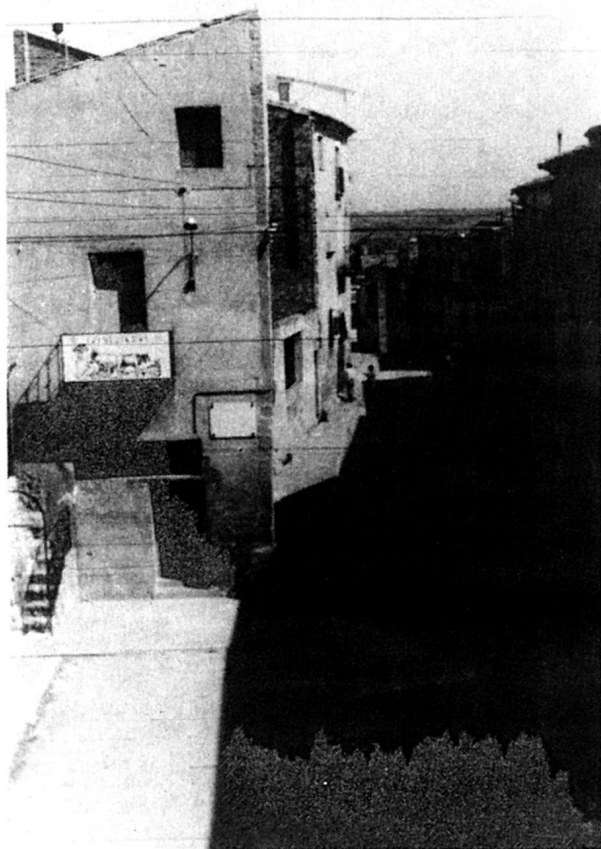
LA NOSTRA CORRUPCIÓ
DE CADA DIA / 13
Per A. Costafreda

SOBRE LA DIRECCIÓ
CULTURAL / 14
Per R. M.

REFLEXIÓ SOBRE L'OBLIT DE
LA RAÓ / 17
Per Felip Domenech i Costafreda

MANIA DEL TEMPS / 19
Per Salvador

L'HUMOR DEL CATXEPET / 20
Per A. Costafreda

CARRER DELS GALLART

NOTES I NOTÍCIES

CARNESTOLTES 1993

Novament la festa del carnaval se celebrà a Artesa, amb un seguit d'actes amb poca concurrència de públic que participés en el mateix.

Al matí a la 1 del migdia una cursa de llits pels carrers d'Artesa, amb la sola participació d'un llit, va ser un inici força descafeïnat.

Per la tarda el passacarrers comptà amb la presència d'un nombrós pú-

blic infantil, seguit d'un ball de carnestoltes amb l'orquestra "Fantàstica", on només poguerem veure les disfresses de la quitxalla i d'uns quants adults.

Al marge dels actes organitzats per l'Ajuntament, el col·legi públic celebrà també el carnaval 1993, amb màscares i una bona xocolatada. I el dimecres dimecres de cendra, es va fer el tradicional enterrament de la sardina.

CLAUSURA DEL CORRAL DE CORDERS DEL CARRER MESTRE GINERA

A la sessió plenària celebrada el dia 28 de gener es donà compte dels decrets de l'alcaldia dictats durant el mes de gener, entre els quals hi constava el decret del dia 12 de gener de notificació de la clausura del corral de corders del carrer Mestre Ginera, titularitat del Sr. Juan Cassimir Sangenis.

Per mitjà d'aquest decret es concedeix un període de 3 mesos per tal que

es procedeixi a la clausura definitiva de l'esmentat corral. Aquest decret ha estat dictat després que el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya fallés a favor de l'Ajuntament d'Artesa de Lleida, en l'expedient que per mitjà de denúncia de particular va incoar-se en contra de l'establiment de l'esmentat corral enmig de la població.

ADHESSIÓ A LA MOCIÓ PER RECLAMAR EL CONCERT ECONÒMIC PER A CATALUNYA

Amb els vots favorables de tots els regidors, a excepció de l'abstenció d'un regidor del Partit Popular, el Ple de l'Ajuntament d'Artesa de Lleida va acordar a la seva sessió del dia 25 de febrer del 1993:

1.- Reclamar el concert econòmic

com a nou sistema de finançament de Catalunya, i per tant demanar al Parlament que posi en marxa la reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya.

2.- Trametre l'acord al President del Parlament de Catalunya i al President del Govern de l'Estat.

SOBRE OBJECCIÓ DE CONSCIÈNCIA

L'Ajuntament d'Artesa de Lleida, que no fa gaires mesos havia acordat en sessió plenària sol·licitar la inclusió de l'Ajuntament com a entitat col·laboradora en la prestació social substitutòria, va organitzar una xerrada sobre aquest tema que va tenir lloc a la sala d'Actes de Casa la Vila, amb la presència de Carme Canela, funcionària del Departament de Benestar Social encarre-

gada d'aquest tema a Catalunya.

L'esmentada xerrada anava destinada a explicar, que era i en què consistia la prestació social substitutòria així com també a solventar tots els interrogants que es podien plantejar els joves d'Artesa que han decidit o volen escollir la prestació social Substitutòria al Servei Militar.

INCENDI A LA LLAR DEL POBLE

Aproximadament cap allà 3/4 de quatre de la tarda d'un diumenge, va declarar-se un petit incendi a la Sala de la Llar del Poble, el qual fou detectat ràpidament per algun veí que alertà la resta de la població per tal de córrer a apagar-lo. Els bombers voluntaris d'Artesa prestaren els primer ajuts fins que arribaren el Bombers de Lleida que finalment apagaren el foc.

La part cremada és la corresponent a l'escenari, van cremar-se les cortines de l'escenari, l'equip musical

i la part de moqueta de les parets properes a l'escenari, a parts de deixar parets i cadires evidentment força fumades.

Es difícil per no dir impossible saber d'on va sortir el foc, i quin fou el motiu del seu inici, però sembla que hi ha força indicis per la manera com aquest va provocar-se que orienten a pensar que el motor que feia moure les cortines automàticament i que aquell diumenge havia d'estrenar-se en va ser el causant directe o indirecte.

Incendi a la Sala de la Llar del Poble.

RETORN A LES CADOLLES

DE FELIP GALLART

Del llibre de Felip Gallart Retorn a les Cadolles algunes persones ja en sabran el fil argumental. D'altres l'ignoren perquè encara no l'han llegit, evidentment, i no seré jo qui us el desvetlli, no a manera d'estratègia per mantenir l'intriga, una falsa expectativa, sinó perquè no us vull llevar el goig intransferible de la lectura, que cap explicació, per acurada que sigui, podria substituir.

Cada persona és, som, un món basat de misteris insondables connectats a l'experiència. I les paraules, veritables suports del pensament, tenen el poder màgic de desencadenar connexions mentals de vegades sorprenents, desvetllar sentiments insospitats en cada lector, és per això que ens agrada de llegir, per sorprendre'ns a nosaltres mateixos, és per això també que un mateix llibre pot provocar entre els lectors idees fins i tot contraposades, sentiments divergents.

Mirat des d'aquesta òptica de l'efecte insospitat que unes mateixes paraules poden produir en cada lector, llegir Retorn a les Cadolles, poble arquetípic amb fort regust de Garrigues, ens pot donar un ampli espectre interpretatiu, perquè toca les cordes gruixudes en què s'aguanta la vida, per altra

part tan feble.

Així, doncs, un lector se sentirà atret, tal vegada, pel relat ple d'emoció, de l'exiliat republicà: "Sóc el fill legítim de la derrota", diu el protagonista, que entona el seu cant d'esperança malgrat aquesta derrota, malgrat totes les derrotes. Escoltem-lo "Entre els burxocs del rostoll naixeran les violetes i en el pit l'orgull de la victòria que el temps dóna als cors senzills."

Un altre lector ressonarà davant el capítol que porta per títol "L'home que mirava passar els trens" El boig del poble. Aleshores cada poble tenia el seu boig oficial, que se les campava pels encontorns seguint el trellat de la seva dèria particular. Ell, l'evocat en el llibre, sempre mirava passar els trens però mai no hi pujava, perquè el tren d'aquest capítol és el símbol del Temps que ens obliga a pujar als seus vagons en un viatge foll que no duu enlloc, només ens envelleix. En Pep no hi pot pujar perquè segons el protagonista "se li havia aturat en la ment el mecanisme que ens fa envellir". Per això li deien boig. La gent no podia suportar un model adult d'infant que els recordava amb la seva presència la frescor perduda, la lliure disposició de tot el temps del

món, que tothom tenim hipotecat per allò que en diem la condició humana. Tot plegat, Pep representava l'excepció que confirma la regla.

Un altre lector, encara, recordarà la seva Griselda particular, del capítol de mateix nom. L'assignatura pendent que no va tenir pit d'aprovar al seu moment, la claudicació que va pagar més cara, juntament amb el mestre del poble que, en paraules textuais: "duu en les vísceres del cor penjolls de rutina i grisor sota els ulls". Potser a més d'un li sobtarà aquest relat d'una professió, la de mestre, que hom creu lúdica, divertida, creativa, si més no tenen vacances! diu la gent sense dissimular l'enveja que s'amaga a les paraules i que com la majoria de professions t'acaben esterilitzant per sempre. Diu el llibre: "l'listes interminables de reis i de batalles, gestes, heroïsmes que hauries d'explicar mentre la pell se t'omplia d'una escorça de guix que et feia insensible als corrents d'aire".

El lector enllunat s'extasiarà, de ben segur, davant el capítol anomenat Lluna, més que un astre l'ull màgic que és capaç de veure el nostre rostre ocult ull de bou que sura per les tenebres, magatzem de somnis i fantasies on hi guardem els nostres secrets, jaç de confidències a poqueta veu. Guia del pagès i llum de serviola en les llargues foscos de la mar. Podem llegir: "Atenta, vetlles pels naufrags del món que cerquen en la nit un reialme impossible, i permet als amants clandestins aixoplugar-se al si del teu ventre.

Un altre lector més, potser jo

mateix, hi podrà veure una tendra història d'amor en l'evocació memorial que fa Jordi Manet, el protagonista, del món rural dels seus orígens. Una descripció plena de cromatismes, impregnada de suggestives imatges poètiques i de tendresa. Escolteu-lo: "al vespre el sol és d'aram tendre, els aladres que pentinen els camps, bancals que dormen afaiçonats per la pedra rugosa de les esponnes, l'ombra ufanosa d'una alzina".

Però aquesta evocació, virtuosa de llenguatge, que Jordi Manet, darrere del qual s'hi amaguen dosis abundants de Felip Gallart, es complau en evocar a l'entorn de la ruralia de la seva joventut no són només un goig estètic sinó l'aproximació vital a un món senzill, elemental, també dur, esquerp, marginat, però on s'hi transparenten despullats d'artificis els principis elementals, aire, terra, aigua, foc, que segons els filòsofs materialistes de l'antiga Grècia eren els principis d'on provenen totes les coses, els fils que teixeixen el dens tapís de l'existència. "Tot és petit, d'una afable insignificància" diu Jordi Manet. I per contraposició, aquesta recerca d'allò més sòl·lid que hi pugui haver en l'existència, recerca finalment inútil, perquè segons diu "la vida és un tren que no va enlloc" fa que Jordi Manet es qüestionï el progrés: "el progrés, segueix, és un tramvia imparabile que et deixa indiferent".

Els elements naturals, inalterables malgrat el pas del temps, sempre les flors són les mateixes flors, els mateixos burxocs de rostoll ara i adés, una llesca de pa blanc és idèntica a les

altres llesques que sucava d'oli i sal, aquests elements inalterables serveixen a Jordi Manet de referència i de contrast per adonar-se de l'efímera que és la vida. Escoltem-lo "Els anys, són una llamborda que et vincla l'esquena i el temps és fet d'una matèria que no pots adobar".

Jordi Manet torna a les Cadolles després de quaranta anys d'absència i el sorprèn aquest pas del temps inexorable que tot ho deforma, que tot ho arrabassa, que tot, finalment, s'ho cruspeix, que deixa la seva empremta al rostre de les persones que un dia va abandonar juntament amb el poble: "rostres que eren joves i em semblen avui, diu Manet, esfilagarses que pengen d'un cassigall". Tot flueix, tot és fugisser".

Ens vénen al pensament les paraules d'Heràclit: "no et pots banyar dues vegades a la mateixa aigua d'un riu". No obstant ens aferrem desesperadament a les coses, a les idees, a les actituds que creiem permanents en la nostra obcecació per aturar un temps inaturable, per fixar allò que és relliscós per naturalesa. El temps no ens dóna prou temps per a esbrinar qui som. L'home és un cercador d'impossibles. No obstant, aquesta és, segurament, la seva més gran dimensió, on pot posar en joc la seva llibertat, la seva intel·ligència.

I davant d'aquest aparent pessimisme, quina postura menys dolorosa ens cal prendre? Doncs, un relativisme constant, que et fa tornar mesurat davant la

disbauxa incontinent, plàcid enfront la crispació, irònic davant els dogmatismes (la ironia, prou que ho sabeu, és la manifestació més sublim de la intel·ligència) El conreu d'una senzillesa, no simplicitat, que et clarifica la ment i et posa en condicions de copsar el moment, la plenitud de cada instant, el Carpe Diem dels clàssics. Diu Jordi Manet: "Els anys van endavant i s'apleguen en les arrugues del rostre, i passen comptes a la fi de tot allò que no hem viscut o no hem sabut viure." O bé quan diu: "No hi ha més infern que no poder mossegar la poma del primer pecat, i sentir a les mans el buit dels teus pits joves. I aleshores pots ser molt crític, com per exemple en les paraules que diu el mestre en el capítol de nom Griselda, que jo subscric plenament. Avui que el treball és un valor de primeríssim ordre, pel que té de capacitat adquisitiva, Jordi Manet ens recorda que la Humanitat no ha progressat tant com sembla quan encara es consenteix que l'home sigui extenuat pel treball rutinari, esgotador. El desigual repartiment de la riquesa, la sempiterna explotació de l'home per l'home, tot plegat perquè cal fer bullir l'olla. Diu: "Penses que, a la fi, el treball només és una pàgina plena d'esborralls i de gargots que acaba per engavanyar l'existència".

Finalment potser podríem entonar el cant d'Horaci, en la cita que encapçala el Llibre Tercer de Retorn a les Cadolles:

"Atorga'm, fill de Latona, gaudir dels béns que tinc, amb una salut robusta i, et prego, amb totes les meves facultats intel·lectuals; fes que la meva vellesa no sigui vergonyosa i pugui encara tocar la lira".

Felip Gallart, després de la lucida Última Rosa de Marius Torres, ens regala ara aquest Retorn a les Cadolles, suggestiu, d'una plasticitat més que notable; dotat, al meu entendre, de la rara virtut de conjuminar la lectura agradable, planera però rica amb la profunditat en la qual el lector s'hi pot capbussar a cor que vols, sense cap por.

L'única por, la possible ramiola de vertigen ens vindrà, si de cas, de la nostra pròpia insondabilitat. I tot això als trenta anys de l'autor, es clar que els poetes no tenen edat, potser els són els únics als quals ha estat donat, en certa manera, l'exclusiu privilegi de jugar amb els temps a cuitamagar.

Lluís Trullàs.

Una vegada hi havia una Festa Major

A vegades ens costa d'admetre que, una cosa que ens agrada i estimem i sembla que als altres també els agrada, tot d'un plegat pugui deixar d'existir o fer un canvi tan substancial que no pugui ser reconeguda. Això és el que ens ha passat amb la Festa Major d'Artesa, una festa major que funcionava meravellosament bé i, de cop i volta ens diuen que enguany serà molt més restringida, més curta i normaleta, ja que venen temps de vaques magres i s'ha de fer l'ull viu en no gastar més del que un pot. Tot això nosaltres ja ho entenem, però amb tot, no hi acabem de veure el desllodrigador, ja que entenem que gastar menys no vol dir necessàriament que s'hagi de fer una festa major més curta o més avorrida, sinó que vol dir adequar-la al pressu-

post de què es disposi, traient-li tot allò innecessari (més superflu, que no aporta res) i deixant allò que més li doni personalitat. ¿A qui espantaria fer ball sense grans orquestres si només el bon reclam de la festa major ja convida tothom a sortir a ballar?.

No creiem de cap manera que fer una festa major més curta ens estalviï res, ja que l'haurem d'intentar omplir amb més qualitat, qualitat que a la llarga també s'anirà encarint i per això també (tard o d'hora) l'haurem de suprimir i quan tinguem una festa major curta i deslluïda (a més a més de buida, ja que no vibdrà cap foraster) ens en lamentarem i ens direm, els una als altres: "Una vegada hi havia una Festa Major".

Pere Arnau.

“US CONVIDO A UN TRENCAMENT”

Amb aquest títol, Michel Rocard, descapdellava el seu discurs al passat 17 de Febrer a Montlouis-sur Loire, discurs on convidava a construir de bell nou l'esquerra, sense càrregues del passat, sense misèries del present, només amb la il·lusió del futur. I començava amb l'exemple del Mariscal Foch a la batalla del Marne quan analitzava la situació desesperada en la qual es trobava "El meu centre fa aigües, la meva dreta es retira en desbandada. Situació òptima ataco!".

La seva proposta, esquematitzada, consisteix a dissoldre, els partits i unir totes les sensibilitats transformadores de la societat en tota la seva amplitud, en un únic moviment, capaç primer d'entendre el món actual i les seves ràpides evolucions, per després acometre el canvi. El món polític cada vegada més passa dels partits, i surten noves formes d'ésser d'esquerra en les quals el moviment ecologista, tal vegada sigui l'expressió més reeixida, però no l'única, Insubmissos, S.O.S. racisme, Feminisme i un llarg etcètera confirmarien que existeix un ampli ventall d'expressions noves, que cal aglutinar en un sol Moviment, per atacar la conquesta de la Societat perfecta, que tot i saber que no existirà mai, no per això hem de deixar de transformar progressivament la nostra Societat.

No podem permetre, que entre ciu-

tat i ciutat i hagi un gran buit. Ni que les ciutats devorin el camp. Ni que aquestes siguin un puzzle de "Ghetos" dominats pel regne animal. Ni joves sense futur. Ni un futur tan feixuc pels joves. Ni una relació laboral de xantatge permanent. Ni una Societat de consum devoradora. Ni una Societat hipòcrita, on l'única llei vàlida sigui la de l'embut, per uns molt ampla, per altres més estreta. Ni que se'ns imposin les lleis, per l'Article 26. Ni mariconades d'aquest tipus.

Que sàpiguin que ataquem. Que ataquem a fons aquesta Societat, de dia i cara a cara, sense possibilitat de retrocedir, perquè darrera nostre hi ha l'esbalç. I per a guanyar hem de sumar esforços, deixar-nos estar de punyetes, de punts i comes i unir-nos en un sol moviment, la gent que apostem de forma clara i decidida per un món nou, on l'ésser humà despullat d'adjectius, i el seu hàbitat natural, el Planeta Terra, en el seu conjunt siguin l'únic objecte d'atenció per part de la Política a seguir. Superats per anacrònics els partits polítics. Aquest Moviment d'esqueres, ha d'estar lliure de Jerarquies centralistes, lliure de dogmes i de veritats absolutes, com lliures s'han de sentir tots els adscrits. I aprendre a conviure i lluitar de la diversitat per un món nou i per una nova terra.

Felip Domenech.

La nostra corrupció de cada dia

Darrerament tots els mitjans d'informació han esbombat d'una manera continuada, una infinitat de casos de corrupció política de destacats personatges d'arreu d'Europa. D'aquestes notícies la gent del carrer n'està ben escandalitzada i per això sentència una vegada més: "No n'hi ha un pam de net". De corrupció, però, en major o en menor grau, n'hi ha hagut sempre encara que, és clar, no sempre com ara havia sortit a la llum pública.

Penso que si hi ha corrupció, en bona part, en té la culpa la nostra societat, vaja, nosaltres mateixos, ja que tots plegats tendim a encobrir o a fomentar aquesta corrupció quan, d'alguna manera, ens afavoreix. ¿Qui no s'ha aprofitat d'un amic influent quan hem necessitat alguna cosa de dins de l'administració o d'un altre lloc qualsevol? Ja ho diuen moltes dites populars (sempre tan sàvies) com aquestes: "Allí on vagis que dels teus n'hi hagi" o "qui té padrins, es bateja". Ningú no troba escandalós aprofitar-se d'aquestes petites influències perquè: "vés, i tu què faries?". A tots ens agradaria tenir "la paella pel mànec" o "remenar les cirenes" i, per altra banda sabem prou bé que: "qui oli maneja, els dits se n'untta", i qui sap si en secret envegem la sort d'altri com aquest: "sortós el fill que té el pare a l'infern per lladre, perquè ell és ric". De totes les dites populars la més cuntudent, però, és

aquesta: "l'ocasió fa el lladre".

A mi, això de "l'ocasió fa el lladre" em té, des de sempre, ben preocupat i és que no acabo de saber mai, per exemple, si la gent que és honrada ho és perquè té la voluntat de ser honesta o només és honesta perquè no ha tingut mai cap ocasió de robar. Jo em vull comptar dins la munió (que encara som majoria) de persones honrades que ho som per honestedat, encara que sé que, en no haver tingut mai cap ocasió clara de delinquir impunement, mai no podré presumir del tot de ser una persona decent i això, si més no, a mi em fa una mica de ràbia i no perquè m'agradi presumir d'això, sinó perquè m'agafa indefens davant la sospita generalitzada que tots, en potència, som uns lladres.

"Qui roba un ou, roba un bou", diu una altra dita popular, posant tothom dins d'un mateix sac, com dèiem adés, ja que si hom s'aprofita d'una influència encara que només sigui per aconseguir que el metge el visiti mitja hora abans que els altres, ja hauria d'entrar dins la categoria de "corrupte". Ja sabem que no podem fer passar sempre "bou per bèstia grossa", perquè no l'encertaríem i perquè sabem: "Caga més un bou que cent orenetes". Els pobres, per les nostres mateixes circumstàncies mai no ens podrem fer "un pet que pudo", ja que per molt que robem, mai no passarem de pobres.

A. Costafreda

Sobre la direcció cultural

M'he llegit diverses vegades l'article de l'Adolf Costafreda (La Femosa, núm. 139, nov. 1992) sobre els canvis de direcció cultural i d'entrada he de manifestar que em causa sorpresa la credulitat de l'Adolf enfront de les explicacions del Sr. E. Nadal, Delegat de Cultura de la Generalitat de Catalunya a Lleida, sobre la no concessió d'unes subvencions, perquè en les justificacions de l'esmentat senyor no hi veig res més que un intent de justificar les deficiències de la institució que representa, carregant-li el mort a una altra, que en definitiva és una pràctica habitual de la Generalitat de Catalunya. Es tracta d'una pràctica tan habitual que avui ja ha esdevingut línia política. És el que en termes planers en podríem dir, tirar pilotes fora. Penso que a nivell polític no són gens correctes, ni ètiques les postures d'aquest tipus, perquè en definitiva la Generalitat de Catalunya no pot defugir les funcions de govern que li són pròpies amparant-se en les excuses donades pel senyor Nadal.

No és gens moral que el Govern de la Generalitat de Catalunya convoqui unes subvencions, les quals, com és lògic, crearan més expectatives de funcionament a les entitats culturals i que més tard un cop efectuats la majoria dels actes que s'especificaven al projecte presentat per l'associació cultural, comptant amb l'ajut demanat, pel motiu que sigui, s'instaurin les rebaixes per un decret tret de la màniga, que obeeix a motius foscos i mai no explicats, o justificats amb excuses simplistes. Ja que parlem d'ètica, penso que s'hauria d'argumentar el per què es fan aquestes rebaixes i a quines entitats culturals es fan i per què s'han produït, potser després no desconfiaríem ni de les convocatòries ni de les adjudicacions.

Com a ciutadà català, que viu a les comarques de Ponent, em causa preocupació que un representant d'un Departament de la Generalitat de Catalunya a Lleida, el qual, a més, ha estat alcalde d'un Ajuntament, pugui fer les manifestacions que diu l'Adolf per justificar les insuficiències i deficiències pròpies de la institució que representa. Penso que no és pot justificar el que no té justificació; perquè si a principis d'any el Govern de la Generalitat de

Catalunya té un pressupost fixat per subvencionar activitats i entitats culturals, aquest ha de ser sagrat.

No és ètic que es retallin els ajuts pressupostats per compromisos posteriors contrets per la institució, ja que com en el cas de "La Femosa" i altres associacions culturals semblants es maten de soca i arrel moltes expectatives culturals tant o més lloables que els compromisos que pugui adquirir la Generalitat de Catalunya, donat que en molts casos els actes programats per entitats locals serveixen per desvetllar consciències que seria impossible fer a partir d'esferes més altes. I el més trist és que la majoria de vegades aquests compromisos obeeixen a operacions d'imatge i propaganda, que sovint queden diluïdes pel lloc on es fan els actes o per la naturalesa dels mateixos. I encara és més trist comprovar que de manera massa freqüent es programen i s'executen activitats per contrarrestar actes d'altres institucions de signe polític contrari.

Penso que és molt fàcil dir que a Barcelona han retallat les subvencions. Però us heu parat a pensar que vol dir això?. Això vol dir només, que les delegacions territorials de la Generalitat de Catalunya tenen poc poder decissori, que la seva opinió sobre la concessió d'una subvenció a una entitat cultural de les comarques no té cap transcendència en els centres de decissió (Barcelona) i arribem al tant rebutjat centralisme de temps passats, només que en els moments actuals aquest té un altre signe i una altra capitalitat. El centralisme ha estat i continua sent nefast per les comarques de Ponent, per paliar això des del Govern de la Generalitat de Catalunya s'hauria d'arbitrar solucions que tendissin al reequilibri territorial i dotar de més poder a les delegacions territorials, en definitiva s'hauria de fer més cas a les necessitats del territori. Això vol dir que els pressupostos no s'haurien de gestionar des de la plaça Sant Jaume de Barcelona sinó des del propi territori, potser d'aquesta forma forma s'arribaria al tan desitjat reequilibri territorial i no es produirien les habituals i acostumades "rebaixes" pressupostàries que sempre afecten els que més ho necessiten, que en definitiva són els que

efectuen un major nombre d'activitats.

Si les delegacions territorials no gestionen la part proporcional del pressupost que pertoca al territori, ni tenen cap poder de decisió, potser valdria més que s'anullessin i totes les decisions es prenguessin des de Barcelona, d'aquesta forma ens estalviaríem un bon grapat de diners que podrien revertir en inversions sobre el mateix territori (carreteres, camins, depuradores, actes culturals, etc.). I no diguem res sobre els Consells Comarcals que donen l'aparença de convidats de pedra al pastís, donades les competències que la Generalitat de Catalunya els ha transferit; avui el seu paper és només, en la majoria de casos, de burocratitzar l'administració. Seria bo de fer una enquesta als catalans sobre el paper dels Consells Comarcals, a ben segur que tindríem una bona sorpresa, la qual fora majúscula si la fèssim extensiva als Ajuntaments de Catalunya; amb tota seguretat amb les dades a la mà arribaríem a la conclusió que els contribuïents ens podríem estalviar un bon grapat de milers de pessetes, que com en el cas anterior podrien revertir en inversions en el territori, i sinó sumeu el que ha suposat la despesa dels Consells Comarcals des de la seva creació i convertiu-ho en inversions en carreteres, cultura, etc.

Estic d'acord que ha estat encomiable la tasca efectuada per particulars, associacions i fundacions en el camp cultural. El voluntarisme cultural durant la dictadura franquista va salvar la llengua i la cultura catalanes i tot això com molt bé diu l'Adolf sense cap tipus d'ajut de l'administració, per això, en aquest moment en què es produeix una crisi de voluntariat cultural és necessària i imprescindible la contribució de les institucions perquè la cultura del país avanci amb els temps i no quedi fossilitzada, donat que darrerament s'estan produint signes de regressió cultural impensables fa uns anys, quan semblava que amb la implantació de la democràcia la cultura assoliria el paper social que li corresponia i seria valorada per la societat com un bé preuat i imprescindible. En aquest moment la cultura continua essent la ventafocs en els pressupostos de totes les institucions, potser perquè com molt bé diu l'Adolf "no dóna vots", o perquè les institucions no han descobert encara que la cultura pot ser una arma revolucionària per la societat.

Que la cultura és important pels Ajuntaments ho tenim en el fet que la majoria de conselleries culturals estan en mans dels equips de govern municipals, es tracta d'una regiduria considerada pels diversos ajuntaments com a valuosa i bàsica, tot i que moltes vegades es tracta d'un calaix de sastre on s'hi encabeixen tot un seguit d'activitats gens culturals, però com deïem a nivell de concepció és interessant que es

considerin les regiduries culturals municipals de primer ordre, tot i que com es va veient en els diversos ajuntaments no se'ls assigni els recursos que serien òptims pel bon desenvolupament cultural del país.

Quant a les inversions i aportacions pressupostàries dels ajuntaments del nostre país en el camp cultural penso que no són les òptimes, ni les desitjables, tot i que cada cop són més importants i amb tota seguretat que cada vegada ho seran més, en la mesura que es tinguin cobertes les necessitats primàries, les quals no cal oblidar que durant molt temps varen estar força descurades i que a mesura que el país avança són cada cop més nombroses i en aquest aspecte només cal repassar els serveis que els ajuntaments donen en l'actualitat i el que donaven anys enrera i sense els quals ens seria difícil viure. Segurament que l'Ajuntament d'Artesa no deu ser una excepció en aquest aspecte. Però només cal llegir els diaris per adonar-nos que cada cop els ajuntaments promouen més sessions de teatre, més setmanes culturals, més exposicions, més restauracions d'edificis històrics, més cursos de català, etc., en un temps en què com hem dit hi ha moltes mancances i necessitats per cobrir en els serveis primaris. En un moment en què els ajuntaments no compten encara amb la participació que els pertoca en els pressupostos generals de l'Estat, la qual cosa vol dir que encara no disposen dels recursos que caldria considerar òptims i la majoria d'aquests ajuntaments tenen uns importants dèficits a causa de les subvencions per obres efectuades i certificades, que tant la Generalitat de Catalunya, com les Diputacions després de molt temps d'acabades encara no han fet efectives. Per fer front a això, la majoria d'ells, han hagut de recórrer a l'endeutament, amb la despesa a nivell d'interessos que això comporta pels pressupostos ordinaris. Penso que seria interessant efectuar una enquesta a tots els ajuntaments del país per comprovar quant representa el deute de subvencions i quan sumen els interessos que s'estan pagant, per veure tot el que es podria fer amb aquests diners. Però això no pot servir d'excusa als ajuntaments, sinó que com molt bé diu l'Adolf s'haurien de programar les inversions culturals necessàries, de la mateixa forma que es fan en altres camps. Les conselleries de cultura dels diversos ajuntaments no han de continuar, com ara, sent les ventafocs en les partides pressupostàries, no més d'aquesta forma el nostre país pot assolir la normalitat tan desitjada per tothom, perquè no ens hem d'enganyar, en definitiva normalitat vol dir major inversió. Però a més cal que les altres institucions facin el paper que els pertoca, sense que, com passa la majoria de vegades, escabulleixin les responsabilitats que els són pròpies.

Però malgrat això les associacions culturals del tipus de "La Femosa" són i seran necessàries per la cultura del país, ja que sóc de l'opinió que la cultura és massa important per deixar-la en mans, només de les institucions de govern, donat que

com es va veient massa sovint poden primar els interessos polítics o clientelars per sobre dels estrictaments culturals.

R. M.

BALL DE DISFRESES.

REFLEXIÓ SOBRE L'OBLIT DE LA RAÓ

"Envilit pel ventre,
per l'afalac al ventre.
per la por,
s'ajup sota el fuet
amb foll oblit
de la raó
que té." (Indesinenter)

Vivim temps d'incertesa, la ment corre com un cavall desbocat sense saber on va. I és llavors quan els febles, per un natural instint de supervivència s'apunten a un bombarder. Ja és quelcom més que una amenaça i va cobrant forma i ens ho donen a petites dosis, mesures com la Jubilació als 70 anys, l'acomiadament lliure, la retallada en la prestació farmacèutica, la rebaixa de l'atur, el pagès per viure haurà de fer l'indi, perdó Agroturisme... I aquell que es cregui lliure d'aquestes mesures, és senyal que és funcionari, però pobre il.lús, després vindrà la privatització dels serveis públics i tantes altres fins a desfer d'una forma gradual però metòdica el que en deien el "Welfare State" -l'estat del benestar-, que no era res més que concessions temporals a les classes més humils, per a que no es revoltessin i mantenir l'equilibri Est-Oest.

Quina és la resposta, dels sofridors d'aquestes mesures. Primer incredu-

litat. Després astorament i reaccions centrífugues on la consigna a seguir ja no és uniu-vos per l'autodefensa, sinó campí qui pugui. I tornarem a veure, coses que crèiem oblidades com obediència cega a qui ens paga, llepaculs de categoria, cagadubtes del vot en blanc, camises girades tretze vegades per minut, homes bons emissaris de la por, baralles per arreplegar les 30 monedes tirades per la mà sinistra al crit de "val estirar cabells!". I a les Esglésies mentre passen la caixeta cantarem a una sola veu allò del "Tots som germans tant rics com pobres".

Diuen els sociòlegs, que aquestes situacions de crisi econòmica i de valors, duen de forma imparable a un conservadurisme irracional, que propicia aquestes reaccions. I una merda!. Parlem clar el que passa, és que el món actual i en ell totes les expressions, canvien a una velocitat de vertigen tan gran que la majoria de la gent queda fora de joc i s'adona tard, que això d'anar a pinyo

fix ja no és el que es porta. I trobant-se en aquest tràngol, opta per la covardia suprema de deixar-se dur, per l'instint i surt la bèstia a buscar un Salvador i a crits demana Justícia i aquesta pren forma de Dictador i aquest instaurarà la pena de mort, caparà violadors i organitzarà una gran cacera de moros i de desafectes i l'odi serà moneda de canvi. Llavors per fi, l'humà, ja satisfet, serà elevat a la categoria de boterí i els boterins seran premiats a llepar l'aspra mà que els fermarà per sempre més al fang.

Tot això s'esdevindrà, si s'esdevé, per la misèria cultural fomentada des de d'alt. Per creure que els diners són l'Alfa i l'Omega de la vida. I que qui els té és nostre Senyor, nostre amo. I per tantes altres coses, però sobretot i per damunt de tot, si s'esdevé, serà perquè ens ha vençut la covardia, la por de no poder soportar el futur que ens aguarda. I serà aquell dia quan la capacitat de raonar sortirà, sense que ens n'adonem, de dins nostre i muntarà a pèl el cavall desbocat rumb a la foscor de la nit.

Felip Domenech Costafreda.

MANIA

DEL TEMPS

Hi ha maneres de treure'ns allò que ens amoïna, es pot explicar a l'amic que tens a la vora o a aquell desconegut que passa casualment pel nostre cantó. De vegades però ens ho amaguem, tot esperant que es resolgui sol. Un dia ens llevem sense aquella preocupació i no comprenem que aquella insignificància ens hagués capficat tant.

Tot això ve per explicar-vos que fa temps vaig estar preocupat per un motiu que segur que trobareu ridícul però que durant uns dies em va tenir fora de combat.

Tot començà quan vaig llegir un article sobre el PEM, no, no té connotacions sexuals ni res que s'hi assembli, és un fenomen que es produeix quan esclata una bomba atòmica a l'alta atmosfera.

Entre els efectes que produeix està el de perforar encara més la dèbil capa d'ozó i de contaminar radioactivament una zona considerable, així com el de produir un intens camp magnètic que fa saltar tots els circuits alimentats elèctricament.

Per una societat una mica tecnificada com la nostra podria aquest fenomen transportar-la a l'Edad Mitja, sense electricitat, telèfon, ràdio, televisió, transports, potser sense aigua. Una autèntica catàstrofe. Un panorama d'allò més estimulants per a un cervell

del Pentàgon o del Kremlin.

Aquest que us dóna la llauna amb aquestes ratlles sempre ha tingut la mania de la precisió,... més que de la puntualitat, i quan van sortir els rellotges digitals va ser un dia feliç, podia inclús millorar l'hora que donava per exemple la TV, podia cronometrar el temps entre dues parades de metro o el que duren els famosos minuts de silenci. Quan m'assabentí que existia el PEM vaig quedar parat, com un rellotge sense piles, què faria si el rellotge se'm convertia en una ferralla fumejant. I en mi va sortir la necessitat de comprar un rellotge, d'aquells passats de moda, un rellotge de corda, per si un cas.

El conflicte venia en com podia justificar la compra d'un rellotge, un proletari com jo, si ja en tenia un. Tampoc no era cosa d'esbombar els meus temors, la família s'hauria posat a riure. I els altres, serien tan bojós com per tirar-nos la bomba, el necessitaria de debò un rellotge, no volia dependre com abans de les campanades de la torre de l'església.

Al final tota preocupació es va esvaïr davant l'evidència fatalista que si ens queia la bomba no importaria l'hora per fer les coses perquè no hi hauria lloc on anar-les a fer.

Salvador

L'humor del Catxepet

Un dels espais d'aquesta revista que llegeixo sempre amb molt d'interès és "Cartes a un psicòleg", espai que trobo interessantíssim i no sols pel seu contingut sinó, sobretot, per la manera i el to amb què estan escrites aquestes "cartes". M'ho passo molt bé llegint-les i em fan somriure agradablement. A l'última d'aquestes cartes, però (vegeu LA FEMOSA Núm. 139) no em vaig tenir prou de riure sota del nas, sinó que vaig haver de deixar anar més d'una rialla emportat per la fina ironia del Catxepet.

Hi he pensat molt en aquest escrit i l'he llegit no sé quantes vegades perquè no puc avenir-me com en tan poques paraules s'hi pugui condensar tanta dosi de bon humor. No em sé estar de reproduir alguns paràgraf per il·lustrar això que suara deia:

"Però miri, ara que hi estic ficat penso en "La Femosa", recordant el

divendres passats que hi vaig entrar a portar la seva carta. És una cosa rara aquella "casa", aquella casa, aquella gent".

"Estaven una colla de gent, tots encafurnats i parlant de poesia, vés quin gran tema!".

"A la fi senyor metge, potser encara millor que la teràpia seva, seria el fer-me asidu d'aquella gent, vés a saber si entre les seves tertúlies hi ha temes tan rarets com els meus, ja que si són capaços de parlar de poesia...".

De fet no he sabut mai com s'ho fa el Catxepet per combinar tan bé la ficció amb la realitat per servir-nos aquests còctels de paraules tan exquisits.

Desitjo que el senyor metge no li trobi el remei i així puguem gaudir, cada mes, de les seves cartes.

A. Costafreda

